SLOBODNÉ POVOLANIE SOCIÁLNE POISTENIE

Prvotná informácia

GESUND IST GESÜNDER.

SVA

www.svagw.at

Vážená pani! Vážený pán!

Všetky samostatne zárobkovo činné osoby v Rakúsku (okrem poľnohospodárov a lesných hospodárov) patria zásadne do okruhu poistencov Poisťovne pre samostatnú zárobkovú činnosť (SVA). Keďže pre jednotlivé skupiny povolaní platia rôzne právne ustanovenia, čo sa týka sociálneho poistenia, rozhodli sme sa uviesť najdôležitejšie informácie oddelene. Táto brožúra obsahuje dôležité informácie pre poistencov, ktorí pracujú v slobodnom povolaní alebo sú novými samostatne zárobkovo činnými osobami.

V prvotnej informácii, žiaľ, nemôžu byť uvedené všetky podrobné ustanovenia. Pozývam Vás preto využiť možnosť vyjasniť vaše otázky týkajúce sa sociálneho poistenia formou osobného rozhovoru s pracovníkmi Sociálnej poisťovne živnostníkov (SVA). Títo sú vám k dispozícii a ochotne vám podajú individuálne informácie.

Dr. Christoph Leitl
Predseda

Obsah

3 VŠEOBECNE O SOCIÁLNOM POISTENÍ SLOBODNÝCH POVOLANÍ A NOVÝCH SAMOSTATNE ZÁROBKOVO ČINNÝCH OSÔB

3 Poistené skupiny osôb

8 ZÁSADY POVINNÉHO POISTENIA

8 Poistný limit

11 Časové limity

13 Prechodné ustanovenia

14 NÁKLADY NA POVINNÉ POISTENIE

14 Predbežná výška poistného

15 Definitívna výška poistného

17 Náklady na úrazové poistenie

18 Zvláštnosti týkajúce sa umelcov

19 Definícia: Umelci

21 podpory zo stany fondu sociálneho poistenia umelcov

21 Prechodné ustanovenia

22 Viacnásobné poistenie

23 Možnosti v rámci zdravotného poistenia podľa GSVG

25 Možnosti v rámci zdravotného poistenia podľa GSVG

25 Kompenzačné plnenie v prípade dlhotrvajúcej choroby

26 Podpory pri zakladaní firmy

27 Dôchodkové zabezpečenie samostatne zárobkovo činných osôb

29 Poistenie v nezamestnanosti

1. Všeobecne o sociálnom poistení slobodných povolaní a nových samostatne zárobkovo činných osôb

Ktoré zákony upravujú moje poistenie?

GSVG: Zákon o živnostenskom sociálnom poistení

ASVG: Zákon o všeobecnom sociálnom poistení

FSVG: Zákon o sociálnom poistení slobodných povolaní

BSVG: Zákon o sociálnom poistení poľnohospodárov

NVG: Zákon o poistení notárov

B-KUVG: Zákon o zdravotnom a úrazovom poistení štátnych úradníkov

Pre koho platí sociálne poistenie?

Od roku 1998 patria všetky osoby, ktoré dosahujú prevádzkovou činnosťou **„príjmy zo živnostenských prevádzok“** alebo **„príjmy zo samostatnej zárobkovej činnosti“** a na základe tejto činnosti nie sú ešte povinne poistení, k živnostenskému

- **zdravotnému poisteniu**
- **dôchodkovému poisteniu**
- **úrazovému poisteniu**

a od 1. januára 2008 zásadne podliehajú

- **dôchodkovému zabezpečeniu samostatne zárobkovo činných osôb.**

Pri tejto skupine poistencov zásadne rozlišujeme medzi

- príslušníkmi slobodných povolaní
- novými samostatne zárobkovo činnými osobami

Príslušníci slobodných povolaní: prislúchajú do zákonného profesijného zastúpenia záujmov.

Nové samostatne zárobkovo činné osoby: neprislúchajú do žiadneho zákonného profesijného zastúpenia záujmov.

I keď sa nasledujúci text vzťahuje tak na príslušníkov slobodných povolaní, ako aj na nové samostatne zárobkovo činné osoby, používame pojem **„samostatne zárobkovo činné osoby“**.

Príklady slobodných povolaní

- audítori (GSVG)
- zverolekári (GSVG)
- notári (NVG)
- advokáti (GSVG)
- civilní technici (FSVG)
- lekári (FSVG)
- lekárnici (FSVG)
- patentoví právnici (FSVG)
- atď.

Príklady nových samostatne zárobkovo činných osôb

Pokiaľ nie sú na základe svojej činnosti už poistení podľa GSVG/FSVG/ASVG, patria nasledujúce skupiny povolaní k novým samostatne zárobkovo činným osobám:

- Umelci
- prednášajúci
- znalci
- spisovatelia
- novinári v slobodnom povolaní
- samostatní psychológovia
- samostatní psychoterapeuti a fyzioterapeuti
- samostatní ošetrovatelia chorých
- zárobkovo činní spoločníci
- atď.

Pozor:

Ak ste **spoločníkom** personálnej alebo zárobkovej spoločnosti, ktorá nemá živnostenské oprávnenie, a osobne ručíte, ste považovaný za **zárobkovo činného**. U iných spoločníkov predpokladáme zárobkovú činnosť vtedy, keď

- **neobmedzene ručia**

alebo

- majú **oprávnenie byť konateľom** alebo
- iným spôsobom **v spoločnosti** spolupracujú

Za týchto predpokladov sú aj **komanditisti** povinne poistení, pokiaľ spoločenský vzťah vznikol po 30. júni 1998.

Spoločníci, ktorí sa za týchto podmienok nepovažujú za zárobkovo činných (napr. nespolupracujúci spoločníci spoločnosti s ručením obmedzeným) (naďalej) nepodliehajú povinnému poisteniu podľa GSVG.

Čo znamená povinné poistenie?

Aby sociálne riziká, ktoré postihnú jednotlivca, boli solidárne rozložené na spoločenstvo, platí v práve sociálneho poistenia zásada povinného poistenia. Poistná ochrana je tým nezávislá od:

- vôle poistenca
- štátneho občianstva poistenca

To znamená: Hneď ako sa na vás hodia určité predpoklady, platí pre vás povinné poistenie. Zmluvné zdôvodnenie poistného vzťahu nie je nutné.

Za akých okolností platí pre mňa povinné poistenie ako príslušníka slobodného povolania alebo novú samostatne zárobkovo činnú osobu?

Ako príslušník slobodného povolania alebo nová samostatne zárobkovo činná osoba spadáte pod povinné poistenie, keď pre vás platia nasledujúce podmienky:

- Získavate príjmy z prevádzky **živnosti** a/alebo zo **samostatnej zárobkovej činnosti**.
- Na základe tejto zárobkovej činnosti **ešte nemáte povinné poistenie** – napríklad na základe voľnej pracovnej zmluvy podľa ASVG. (Výnimka: audítori a zverolekári).
- Vymeriavací základ na platenie poistného, ktorý vyplynie z týchto príjmov zo zárobkovej činnosti, prekročí **poistný limit** (strana 8) a/alebo vo vašom poistnom priznaní uvediete príjmy nad poistným limitom.

Príklady

Spisovateľka prijme zákazku na vedenie prednášok na ľudovej vysokej škole. Ľudová vysoká škola s ňou uzavrie **„voľnú pracovnú zmluvu“**. Na základe tejto voľnej pracovnej zmluvy existuje povinné **poistenie podľa ASVG**. Vzhľadom na príjmy z ľudovej vysokej školy sa spisovateľka teda nepovažuje za novú samostatne zárobkovo činnú osobu.

Pozor:

Rozdiel medzi **voľnou pracovnou zmluvou** a samostatnou činnosťou sa dá niekedy len ťažko zistiť. Zásadne platia pre voľnú pracovnú zmluvu nasledujúce kritériá:

- Zaviažete sa voči **objednávateľovi**, že za úhradu vykonáte
služby.
- Tieto služby vykonáte v podstate osobne.
- Nepoužívate žiadne vlastné prevádzkové prostriedky/pracovné nástroje, ktoré sú pre činnosť podstatné.

Vaša príslušná **oblastná zdravotná poisťovňa** posúdi, či ide o voľnú pracovnú zmluvu, alebo nie.

Poistné vyhlásenie SVA obsahuje niekoľko otázok, ktoré umožňujú, resp. uľahčujú posúdenie. Ak odpovede na tieto otázky poukážu na voľný pracovný pomer (= voľná pracovná zmluva), odovzdáme poistné vyhlásenie oblastnej zdravotnej poisťovni na preverenie.

Ktoré inštitúcie sú príslušné pre moje sociálne poistenie?

SVA: Sociálna poisťovňa živnostenského podnikania

AUVA: Všeobecná úrazová poisťovňa

Zdravotné a **dôchodkové poistenie** v zmysle GSVG vykonáva pre príslušníkov v slobodnom povolaní a nové samostatne zárobkovo činné osoby poisťovňa SVA. Vyberáme poistné a poskytujeme zákonom stanovené plnenia.

Za **úrazové poistenie** príslušníkov v slobodnom povolaní a nových samostatne zárobkovo činných osôb je zodpovedná AUVA. Poistné na úrazové plnenie však vyberáme a predpisujeme my.

Príspevky do **dôchodkového poistenia samostatne zárobkovo činných osôb** sčasti vyberáme takisto my a poukazujeme ich do dôchodkovej poisťovne.

Kedy musím kontaktovať poisťovňu SVA?

Ak ako príslušník slobodného povolania alebo nová samostatne zárobkovo činná osoba vykonávate prevádzkovú činnosť, musíte sa u nás prihlásiť **do jedného mesiaca**. Výška vášho príjmu pritom nezohráva žiadnu úlohu. Základom vášho sú Vaše údaje v **„poistnom vyhlásení“** sociálneho poistenia. Len tak môžeme garantovať, že poistná ochrana bude účinná už od začiatku vašej zárobkovej činnosti.

Čo sa stane, keď sa v SVA prihlásim neskoro alebo sa vôbec neprihlásim?

Ak si nesplníte svoju ohlasovaciu povinnosť a váš príjem zo samostatnej zárobkovej činnosti prekročí **poistný limit** (strana 9), platí pre vás dôchodkové, zdravotné a úrazové poistenie so **spätnou platnosťou**. Vo väčšine prípadov to znamená, že **doplatíte poistné** a v dôchodkovej a zdravotnej poisťovni musíte počítať dokonca s prirážkou k poistnému vo výške 9,3 percenta zo sumy doplácaného poistného. Tejto prirážke môžete predísť tak, že prekročenie poistného limitu nahlásite do ôsmich týždňov od vystavenia vášho výmeru pre daň z príjmov.

2. Zásady povinného poistenia

V ďalšej časti vás oboznámime so zásadami povinného poistenia pre samostatne zárobkovo činné osoby podľa GSVG.

Od akej výšky príjmu sa na mňa vzťahuje povinné poistenie?

Ako živnostník alebo nový živnostník spadáte pod povinné poistenie len vtedy, ak vaše príjmy, ktoré podliehajú povinnému poisteniu, a prípadne predpísané sociálne odvody, presiahnu istú **hranicu**. Preto môžeme až **následne** (po predložení vášho daňového výmeru) posúdiť, či sa za určitý rok na vás vzťahuje povinné poistenie, alebo nie. Ak sa chcete ubezpečiť, že budete spadať pod poistnú ochranu, môžete odovzdať **vyhlásenie** o tom, že vaše príjmy (vrátane prípadných predpísaných sociálnych odvodov) pravdepodobne presiahnu poistné hranice, a tým môžete vopred založiť začiatok poistenia.

Poistný limit pre rok 2016 je **4 988,64 eura**, bez ohľadu na to, či ste okrem samostatne zárobkovej činnosti vykonávali aj iné práce, alebo poberali príjem z jedného z nasledujúcich zdrojov, ako napr.:

- dôchodok
- výsluha alebo zaopatrovacie platby (pre pozostalých)
- výplaty zaopatrovacích platieb zo zákonného profesijného zastúpenia (komora)
- nemocenské dávky alebo dávky v materstve zo zákonného zdravotného poistenia
- peniaze z poistenia v nezamestnanosti
- opatrovateľský príspevok na dieťa
- atď.

Poberanie dôchodku z úrazového poistenia a pod. sa nepokladá za ďalšiu zárobkovú činnosť.

Ste živnostník poistený podľa GSVG a súčasne vykonávate samostatnú činnosť

Keď ste už poistený podľa GSVG a **súčasne** vykonávate jednu z popísaných samostatných činností, neplatí pre vás **žiadny poistný limit**. Príjmy zo všetkých zárobkových činností sa na vytvorenie vymeriavacieho základu na platenie poistného podľa GSVG **sčítajú**. Hornou hranicou je **maximálny vymeriavací základ na platenie poistného**. Ten sa nesmie prekročiť.

Pozor:

Ak v jednom kalendárnom roku vykonávate samostatnú činnosť nie súčasne, ale pred alebo po inej zárobkovej činnosti, na ktorú sa vzťahuje povinné poistenie podľa GSVG, potom pre vás platí poistný limit. Pritom však sčítame príjmy zo všetkých činností.

Príklady

Istá žena je od januára do júna poistená ako **živnostníčka**; jej príjmy z prevádzky živnosti dosahujú 4 400 eur. Od júla vykonáva **činnosť v slobodnom povolaní**, vďaka ktorej má príjmy zo samostatnej práce vo výške 1 500 eur. Pretože súčet jej príjmov zo zárobkovej činnosti (5 900 eur) prekračuje poistný limit, vzťahuje sa na ňu povinné poistenie počas celého roka.

Čo sa stane, keď za jeden rok ešte nie je k dispozícii daňovývýmer a povinnosť platenia poistného sa preto nedá ešte definitívne posúdiť?

V prebiehajúcom roku sa nedá s istotou predpovedať, či váš vymeriavací základ pre platenie poistného podľa GSVG presiahne, alebo nepresiahne príslušný poistný limit. Toto platí aj pre nasledujúce roky, keďže môžeme definitívne rozhodnúť, či sa na vás vzťahovalo povinné poistenie, alebo nie až keď budeme mať k dispozícii **daňový výmer**. Preto musíme vašu **poistnú povinnosť** najskôr **odhadnúť**. Keďže sa vaša poisťovacia povinnosť vyráta na základ **vymeriavacieho základu pre platenie poistného**, ktorý sa odvodí od vašich **príjmov**:

1. Vyhlásite, že váš vymeriavací základ na platenie poistného pravdepodobne prekročí poistný limit. („Vyhlásenie o prekročení“)

Ak podáte takéto vyhlásenie, vzniká vám **ihneď povinné poistenie**. To znamená, že pre vás vzniknú poistné odvody do zdravotného, dôchodkového a úrazového poistenia, ako aj prípadné príspevky do dôchodkového poistenia samostatne zárobkovo činných osôb a toto bude nami vyberané. Súčasne sa začína vaša ochrana v zdravotnom a úrazovom poistení.

Čo sa stane, ak sa následne zistí, že môj odvodový základ je nižší než poistná hranica?

Ak sa dodatočne ukáže, že vaša prognóza bola nesprávna, **vzťahuje sa na vás povinné poistenie i tak**. Vaša poistná ochrana ostane vo všetkých oblastiach zachovaná.

Ako dlho existuje moja poistná ochrana, keď som vyhlásil, že môj vymeriavací základ na platenie poistného pravdepodobne prekročí poistný limit?

Povinné poistenie zostáva existovať tak dlho, kým vaše **vyhlásenie o prekročení** nezmeníte a nevyhlásite, že hranica poistenia nebola prekročená. Povinné poistenie sa končí v takomto prípade predbežne v posledný deň toho mesiaca, v ktorom ste podali vyhlásenie.

2 Vyhlásite, že váš vymeriavací základ na platenie poistného pravdepodobne neprekročí poistný limit.

Toto vyhlásenie môžete odovzdať **bez bližšieho vysvetlenia**, i keď vaše výmery o dani z príjmu z predchádzajúcich rokov vykazujú príjmy nad poistným limitom. Dôsledky by ste si však mali dobre premyslieť: Predbežne síce **nemusíte platiť poistné na sociálne poistenie**, nemáte však žiadnu poistnú ochranu zo **zdravotného a úrazového poistenia**. (Prípadne sa môžete bezplatne spolupoistiť v zdravotnej poisťovni vášho manželského partnera.)

Po ukončení príslušného obdobia na základe vášho skutočného odvodového základu skontrolujeme, či budete naďalej oslobodený od poistenia alebo či ste prekročili poistnú hranicu.

Pozor:

Ak ste v rozpore s vašou prognózou **poistný limit** predsa len**prekročili**, musíte doplatiť **poistné a príspevky** do dôchodkového zabezpečenia a v dôchodkovom a zdravotnom poistení zaplatiť už vyššie spomenutú prirážku k poistnému!

Preto by ste sa mali pokúsiť o čo možno reálne prognózy príjmov a **prípadné zmeny nám počas poistného roka bezodkladne nahlásiť**.

Existuje možnosť byť poistený, i keď môj vymeriavací základ na platenie poistného neprekračuje poistný limit?

Môžete vyhlásiť, že by ste chceli byť poistený v zdravotnom a úrazovom poistení, aj keď váš poistný limit neprekročíte Toto vyhlásenie nazývame **„Opting in“**. **Za vymeriavací základ** na platenie poistného pre vaše poistné na zdravotné poistenie sa potom považuje **poistný limit**.

Úrazové poistenie stojí **9,11 eura mesačne** (hodnota pre rok 2016).

Príspevky do dôchodkového zabezpečenia samostatne zárobkovo činných osôb v tomto prípade platiť nemusíte.

Kedy sa začína povinné poistenie?

Povinné poistenie sa začína

- pri podaní vyhlásenia o prekročení dňom, keď bolo doručené Sociálnej poisťovni živnostníkov (SVA),
- najskôr však dňom, v ktorý ste začali podnikateľskú činnosť, resp. získali prípadne potrebné oprávnenie pre výkon profesie.

Ak ste prevádzkovú činnosť vykonávali pred podaním vyhlásenia o prekročení už dlhšie, môže byť začiatok povinného poistenia v individuálnom prípade stanovený už od 1. 1. prebiehajúceho roka.

Najskorší možný začiatok povinného poistenia je **1. január 1998**, i keď ste vašu činnosť začali už predtým.

Čo sa stane, keď sa neprihlásim na poistenie?

Keď sa ako nová samostatne zárobkovo činná osoba neprihlásite na poistenie, vaše povinné poistenie sa začne so **spätnou platnosťou začiatkom roka**, keď sa vo vašom daňovom výmere z poistného roka ukážu príslušne vysoké príjmy. Len keď dokážete hodnoverne preukázať, že ste vašu prevádzkovú činnosť začali až k neskoršiemu termínu, môžeme akceptovať aj iný termín pre začiatok povinného poistenia.

Zdravotné poistenie **„Opting in“**sa začína dňom ohlásenia.

Kedy sa končí povinné poistenie?

- Keď vašu **prevádzkovú činnosť ukončíte** ...
- Keď vaše **oprávnenie na výkon povolania stratí účinnosť** ...
- Keď **vyhlásite, že poistný limit** (už viac) **neprekročíte** ...

... potom sa končí povinné poistenie **posledným dňom** toho **kalendárneho mesiaca**, v ktorom nastane táto udalosť.

Čo sa stane, ak nenahlásim udalosť, ktorá by viedla k ukončeniu môjho povinného poistenia?

Ak porušíte vašu ohlasovaciu povinnosť (nahlásenie do jedného mesiaca), vaše povinné poistenie sa končí **koncom príslušného kalendárneho roka**. Existuje však možnosť, že urobíte hodnoverným skoršie ukončenie.

Kedy sa končí zdravotné poistenie „Opting in“?

Ak ste si vybrali zdravotné poistenie **„Opting in“**, toto sa končí

- posledným dňom kalendárneho mesiaca, v ktorom sa odhlásite alebo
- uplynutím tretieho mesiaca, keď splatné **poistné nezaplatíte**.

Pozor:

pri posudzovaní vašej povinnosti poistenia vychádzame z toho, že vykonávate vašu **zárobkovú činnosť** kontinuálne (Výnimka: umelci – pozri kapitolu 4). Len keď existuje zákonné zastúpenie záujmov (komora), ktoré pripúšťa hlásenie o prechodnom prerušení činnosti v slobodnom povolaní, môžeme takéto prerušenie v rámci jedného kalendárneho roka zohľadniť.

Počas poberania materského môžu poistenci ženského pohlavia **prerušiť svoju samostatnú zárobkovú činnosť** a na príslušnom zväze zastupujúcom ich záujmy ohlásiť, že ich povolenie na výkon pracovnej činnosti bude na istý čas pozastavené, alebo môžu oznámiť prerušenie zárobkovej činnosti našej poisťovni (platí pre poistencov, ktorí nemajú zväz zastupujúci ich záujmy). Nárok na materský príspevok v dôsledku tohto nezaniká!

Toto prerušenie je možné len vtedy, ak ste mali v čase prerušenia platné povinné alebo dobrovoľné zdravotné poistenie podľa Zákona o sociálnom poistení živnostníkov (GSVG)! Nárok na materské platí v tomto období len vtedy, ak bola daná osoba pred prerušením svojej činnosti povinne poistená najmenej 6 mesiacov! Ďalšie informácie nájdete na **www.svagw.at**.

Prechodné ustanovenia v dôchodkovom poistení (veková hranica)

Ak ste 1. januára 1998 už dovŕšili vek 55 rokov, ako samostatne zárobkovo činná osoba ste zásadne vyňatý z povinného dôchodkového poistenia. Pre jednotlivé skupiny povolaní (napr. komandisti) je 1. január 2000.

Pozor:

Veková hranica sa vzťahuje len na dôchodkové poistenie. Poistné na zdravotné a úrazové poistenie sa musia napriek tomu platiť.

Existuje nejaká možnosť vystúpenia z dôchodkového, resp. zdravotného poistenia, i keď som nad poistným limitom?

Tá **skupina príslušníkov slobodných povolaní**, ktorí sú organizovaní v zákonných zastúpeniach záujmov (komorách), má možnosť vystúpiť z dôchodkového, resp. zdravotného poistenia, ak je v tom istom druhu poistenia zabezpečené rovnaké alebo aspoň približne rovnocenné zabezpečenie členov komory. Túto možnosť nazývame **„Opting out“**.

Nasledujúce profesijné skupiny urobili takúto výnimku pre **zdravotné poistenie podľa GSVG**:

- audítori
- zverolekári
- lekári
- lekárnici
- patentoví právnici
- notári
- civilní technici

Pre nasledujúcu skupinu povolaní bola vykonaná taká výnimka pre nemocenské a dôchodkové poistenie:

- právnici

Všetci uvedení príslušníci slobodných povolaní však musia byť poistení v **zdravotnom poistení**. Na to existujú nasledujúce možnosti:

- samopoistenie podľa GSVG
- povinné poistenie podľa GSVG
- samopoistenie podľa ASVG
- skupinová zmluva cestou privátnej poisťovne

Pozor:

Rôzne systémy zdravotnej ochrany vykazujú sčasti **výrazné rozdiely** pri nákladoch a plneniach. Rozhodnutie by ste si mali preto dobre premyslieť.

3. Náklady na povinné poistenie

Poistné na zákonné sociálne poistenie je stanovené zákonom. Sumy poistného na dôchodkové a zdravotné poistenie sa vypočítajú podľa nasledujúceho vzorca:

Vymeriavací základ pre platenie poistného	**x**	**poistná sadzba**	=	**poistné**

Rozlišujeme medzi **predbežnou** a **definitívnou** výškou poistného:

1. Predbežná výška poistného

Ak nemáme k dispozícii váš vymeriavací základ pre platenie dane na kalendárny rok, vypočítame **predbežný vymeriavací základ pre platenie poistného**. Hneď ako bude k dispozícii výmer na daň z príjmu z poistného roka, vymeriavací základ na platenie poistného **dodatočne zúčtujeme**.

Svoju samostatnú činnosť som začal len nedávno. Aký vymeriavací základ na platenie poistného sa na mňa vzťahuje?

V **prvých troch rokoch** platí ten **poistný limit**, ktorý je pre vás rozhodujúci, súčasne aj ako **predbežný vymeriavací základ pre platenie poistného**.

Hodnoty pre rok 2016:	Poistný limit
predbežný mesačný vymeriavací základ na platenie poistného	415,72 eura
Poistné na dôchodkové poistenie (poistná sadzba 18,50 %)	76,91 eura
Poistné na zdravotné poistenie (poistná sadzba 7,65 %)	31,80 eura
Príspevky na dôchodkové zabezpečenie (poistná sadzba 1,53 %)	6,36 eura

Od štvrtého roka výkonu samostatnej činnosti sa váš predbežný vymeriavací základ odvodí od **príjmov obdobia pred tromi rokmi** (2013 pre rok 2016) a z vtedy predpísaných príspevkov na dôchodkové a nemocenské poistenie. Ak ste sa okrem toho rozhodli aj pre dobrovoľné poistenie v nezamestnanosti, musíte pripočítať aj poistné odvody do poistenia v nezamestnanosti. Sumu týchto odvodov **„aktualizujeme“**, aby sa vyrovnala inflácia (faktor 2016: 1,075), a potom ju vydelíme počtom mesiacov, v ktorých ste boli v roku pred tromi rokmi poistený. Výsledok je predbežný vymeriavací základ pre platenie poistného.

2 Definitívna výška poistného

Výška vášho poistného závisí od príjmov z vašej zárobkovej činnosti, na ktorú sa poistenie vzťahuje. Rátajú sa tie **príjmy**, ktoré sú vo vašom daňovom výmere vykázané ako príjmy z **prevádzky živnosti**, resp. zo **samostatnej práce**. Pretože je poistné vo vašom daňovom výmere od vašich príjmov už odčítané ako výdavky, musíte vaše **poistné na zdravotné a dôchodkové poistenie (príp. aj príspevky do poistenia v nezamestnanosti) znovu pripočítať.** Výsledkom je váš individuálny vymeriavací základ na platenie poistného, ktorý sa však môže pohybovať len v určitom rámci:

Minimálny vymeriavací základ pre platenie poistného (minimum) ≤ **Váš Vymeriavací základ pre platenie poistného** ≤ **Maximálny vymeriavací základ pre platenie poistného (maximum)**

Príklady

Vo vašom daňovom výmere sú príjmy zo samostatnej zárobkovej činnosti vo výške 16 000 eur. V príslušnom poistnom roku vám bolo predpísaných 3 200 eur ako predbežné poistné na zdravotné a dôchodkové poistenie. Váš **vymeriavací základ pre platenie poistného**je týmto19 200 eur za rok, resp. 1 600 eur za mesiac.

Výslovne som požiadal o zdravotné poistenie („Opting in“) a moje príjmy neprekročili poistný limit. Aký vymeriavací základ na platenie poistného sa na mňa vzťahuje?

Keď ste sa rozhodli pre **„Opting in“** a poistný limit ste napokon predsa neprekročili, platí pre vás mesačný vymeriavací základ na platenie poistného vo výške (minimálne) 415,72 eura.

Aká je výška minimálneho vymeriavacieho základu?

Minimálny vymeriavací základ na platenie poistného sa orientuje podľa **poistného limitu (415,72 eura mesačne)**. V praxi je to dôležité vtedy, keď

- ste pôvodne vyhlásili, že vaše príjmy budú nad limitom
- vaše príjmy však nakoniec predsa neprekročili poistný limit.

Aký vysoký je môj vymeriavací základ pre platenie poistného?

Mesačný **maximálny vymeriavací základ na platenie poistného podľa GSVG** je v roku 2016 jednotne **5 670 eur**. Za príjmy, ktoré presahujú túto sumu, nemusíte platiť **poistné na sociálne poistenie**.

Kedy musím zaplatiť poistné?

(Predbežné) poistné vám predpíšeme štvrťročne. Poistné sa musí zaplatiť do konca druhého mesiaca každého kalendárneho štvrťroka. To znamená do uplynutia druhého mesiaca každého kalendárneho štvrťroka. To znamená do

- 28./29. februára
- 31. mája
- 31. augusta
- 30. novembra

Keď je poistné splatné, musíte ho uhradiť do **15 + 3** dní. Ak splatné poistné nezaplatíte, musíme vám od 16. dňa po splatnosti účtovať **úroky z omeškania**. Následne môže dôjsť k upomienkam a exekúcii.

Okrem toho máte od roku 2016 **možnosť**, zrážania odvodov predpísaných Sociálnou poisťovňou živnostníkov SVA **vo forme mesačných súm** – ak si prajete a o toto požiadate. Výhoda: Termíny splatnosti (napr. sociálne poistenie a finančný úrad) sa dajú lepšie vzájomne zosúladiť a tým sa predíde úzkym profilom v likvidite. Ak sa rozhodnete pre túto možnosť, zašleme vám pred rozpisom platieb odvodov informáciu o výške odvodov a termíne zrážok.

Čo sa stane, ak môj definitívny vymeriavací základ na platenie poistného vyjde vyššie/nižšie než predbežný vymeriavací základ na platenie poistného?

Hneď ako je k dispozícii váš právoplatný výmer na daň z príjmu, môžeme vypočítať váš definitívny vymeriavací základ pre platenie poistného. Z neho vyplynie vaše definitívne poistné. Tieto porovnáme s predbežným poistným na zdravotné a dôchodkové poistenie, ktoré ste museli zaplatiť za príslušný rok. Tento postup sa nazýva **dodatočné zúčtovanie**.

Ak je váš definitívny vymeriavací základ na platenie poistného vyšší než predbežný vymeriavací základ na platenie poistného, musíte počítať s **doplatením**, Ak je nižší, vrátime vám peniaze.

Príspevky do **dôchodkového zabezpečenia samostatne zárobkovo činných osôb** sa dodatočne **nezúčtovávajú**.

Pozor:

Dodatočné zúčtovanie môže viesť k **veľmi vysokým doplatkom.** Suma doplatku sa síce rozdelí na **štyri čiastkové sumy**, predsa však musíte popri doplatkoch platiť aj predbežné poistné za prebiehajúci rok.

Odporúčame vám, aby ste si už v poistnom roku vytvorili príslušné **rezervy**, keď počítate so stúpajúcimi príjmami. Takto sa môžete vyhnúť platobným ťažkostiam.

Aká vysoká je moja poistná sadzba?

Z vášho vymeriavacieho základu na platenie poistného musíte platiť určité percentuálne sadzby ako poistné na zdravotné, resp. dôchodkové poistenie. Táto percentuálna sadzba sa nazýva poistná sadzba. Predstavuje pre

- **Zdravotné poistenie podľa Zákona o živnostenskom sociálnom poistení (GSVG):** 7,65 %
- **Dôchodkové poistenie podľa Zákona o živnostenskom sociálnom poistení (GSVG):** 18,5 %
- **Dôchodkové poistenie FSVG**: 20,00 %
- **Dôchodkové zabezpečenie samostatne zárobkovo činných osôb podľa GSVG:** 1,53 %

Aké náklady sú na úrazové poistenie?

Poistné na úrazové poistenie sa u samostatne zárobkovo činných osôb neriadi podľa príjmu, ale je pre všetkých rovnako vysoké. V roku 2016 je poistné na úrazové poistenie 9,11 eura mesačne.

- Sumu poistného predpisujeme štvrťročne.
- Poistné je nami vyberané a poukazované do AUVA

AUVA = Všeobecná úrazová poisťovňa

Je možnosť platiť vyššie poistné na úrazové poistenie a zato poberať vyššie plnenia?

Na základe „povinného poistného“ máte pri pracovnom úraze alebo chorobe z povolania nárok na vecné plnenie a peňažné plnenie. Vymeriavací základ pre peňažné plnenia – predovšetkým pre dôchodky – je pri uvedenom poistnom skôr nízky. Poistnému 9,11 eura mesačne zodpovedá **ročný vymeriavací základ** vo výške **19 599,11 eura**. Máte preto možnosť dať sa v úrazovom poistení vyššie poistiť. Vďaka tomu bude vyšší aj váš vymeriavací základ.

Pre pripoistenie existujú dva stupne. Možné je nasledujúce ročné poistné a vymeriavacie základy na rok 2016:

	Pripoistenie I	**Pripoistenie II**
dodatočné ročné poistné	**109,32 eura**	**164,22 eura**
ročný vymeriavací základ pre platenie poistného	**32 050,24 eura**	**38 367,72 eura**

Kde môžem podať žiadosť o pripoistenie?

O pripoistenie musíte požiadať na príslušnej krajinskej pobočke AUVA. Poistné na pripoistenie predpisuje a vyberá AUVA.

4. Zvláštnosti týkajúce sa umelcov

Od roku 2011 existujú v SVA **servisné centrá pre umelcov** – tam sú im k dispozícii pracovníci krajinských pobočiek SVA ako centrálne kontaktné miesto pre informácie a poradenstvo k téme sociálneho poistenia.

V servisných centrách prijímame **žiadosti každého druhu** týkajúce sa oblasti sociálneho poistenia. Ak SVA sama nie je príslušná (napr. pri žiadostiach o dôchodok), postúpime vaše žiadosti ďalej na príslušné poisťovne na vybavenie.

Radi prijmeme aj žiadosti podľa zákona o fonde sociálneho poistenia umelcov (napr. o poskytnutie príspevkov na poistné) a postúpime ich ďalej do tohto fondu.

K-SVFG = Zákon o fonde sociálneho poistenia umelcov

Platné zákonné predpisy, ako aj kompetencie a úlohy poisťovní vrátane servisu trhu práce (AMS) a KSVF však ostávajú nezmenené.

Kto sa považuje za umelca?

Umelec v zmysle zákona K-SVFG je ten, *„kto v oblasti výtvarného umenia, dramatického umenia, hudby, literatúry, filmového umenia či súčasných foriem tvorí na základe svojho umeleckého nadania v rámci umeleckej činnosti umelecké diela“.*

Či sa vyššie uvedené podmienky vzťahujú na určitú osobu, rozhodne umelecká komisia. Skladá sa z viacerých kúrií – po jednej kúrii pre rôzne druhy umenia:

- literatúra
- hudba
- výtvarné umenie
- dramatické umenie
- filmové umenie
- súčasné formy umenia

Okrem toho je ešte jedna **odvolacia kúria**, ktorá v sporných prípadoch vypracuje na základe žiadosti ďalší posudok.

Ak ste absolvovali **umeleckú vysokú školu**, platí to už ako dôkaz pre vaše príslušné umelecké schopnosti. **Iné kritériá** umeleckých schopností (napr. vzorky prác) posudzuje príslušná kúria.

Ako môžem ako umelec poberať podpory z fondu sociálneho poistenia umelcov?

Fond sociálneho poistenia umelcov má za úlohu pomáhať umelcom pri získavaní prostriedkov nevyhnutných pre ich sociálne poistenie. Preto fond hradí príspevky k odvodom poistených umelcov.

O schválení žiadosti nerozhoduje SVA, ale samotný fond sociálneho poistenia umelcov.

Zákonu K-SVFG podliehajú len tí umelci, ktorí sú samostatne zárobkovo činní.

Kedy som ako umelec samostatne zárobkovo činný, resp. kedy som v závislej činnosti?

Či ste ako umelec samostatne zárobkovo činný, alebo pracujete v závislej činnosti, **nezávisí od názvu vašej zmluvy**, ale **len od jej obsahu**. Preto napríklad nemôžu byť herci a tanečníci v rámci divadelných predstavení samostatne činní, pretože tieto činnosti sa smú vykonávať len v závislom služobnom pomere.

Môžu umelci uzavrieť voľnú pracovnú zmluvu?

Umelci nemôžu byť prijatí do povinného poistenia podľa ASVG na základe voľnej pracovnej zmluvy. Ako umelec môžete byť poistený len

- ako **skutočný zamestnanec** podľa **ASVG** (napr. ako herec) alebo
- ako samostatne zárobkovo činná osoba podľa **GSVG**.

Aké predpoklady platia na poberanie príspevkov na dôchodok z fondu sociálneho poistenia umelcov?

Pre príspevok platia nasledujúce kritériá:

- Musíte poisťovni SVA alebo fondu poslať príslušnú **žiadosť**.
- Vaše **príjmy alebo príjmy z umeleckej činnosti** (vrátane vedľajších činností) sú vo výške najmenej **4 988,64 eura** (hodnota pre rok 2016). Táto podmienka môže odpadnúť, plánované sú aj úľavy.
- Suma vašich príjmov nie je vyššia ako **27 021,80 eura** (hodnota pre rok 2016).

Ak chcete podať žiadosť, musíte použiť **formuláre** vytvorené fondom, v ktorých musíte uviesť vaše očakávané príjmy a vašu umeleckú činnosť. O príspevky môžete požiadať aj so spätnou platnosťou (do štyroch rokov). O tom, či máte v zásade nárok na príspevky, rozhoduje Fond sociálneho poistenia umelcov. Po predložení rozhodnutia fondu bude nami toto zohľadňované pri predpise výšky odvodov.

Pozor:

Fond sociálneho poistenia umelcov pravidelne vykonáva **spontánne kontroly,** aby preveril, či sú splnené **predpoklady pre uplatňovanie nárokov**.

Aký vysoký je príspevok z fondu sociálneho poistenia umelcov?

Príspevok je maximálne 143,50 eura za mesiac (1 722 eur za rok). Nesmie byť však vyšší ako mesačné poistné na dôchodkové, zdravotné a úrazové poistenie, ktoré platíte.

Dodatočná kontrola

Po predložení daňového výmeru opätovne skontrolujeme, či ste oprávnený/-á dostávať príspevky. Ak nebudete oprávnený/-á, môže od vás **Fond sociálneho poistenia umelcov** požadovať **vrátenie** už vyplatených príspevkov. Bližšie informácie o spätnom vyžiadaní príspevkov získate na Fonde sociálneho poistenia umelcov!

Čo mám robiť, keď moju samostatnú umeleckú činnosť určitýčas nevykonávam?

Od 1. januára 2011 môžete ako samostatne činný umelec **vašu činnosť nahlásiť ako pozastavenú**, keď a pokiaľ túto činnosť skutočne nevykonávate. Po zastavenie činnosti musíte nahlásiť na **Fonde sociálneho poistenia umelcov**. Od dátumu nahlásenia až do chvíle, keď vašu činnosť začnete znova vykonávať, ste vyňatý z **povinného poistenia podľa GSVG**. Keďže začiatok výnimky závisí od momentu ohlásenia pozastavenia, nie je možné podať hlásenie o pozastavenie so spätnou platnosťou!

Počas tohto vyňatia môžete poberať **dávky v nezamestnanosti** alebo **dávky v hmotnej núdzi** , ak sú splnené predpoklady pre tieto plnenia.

Aké prechodné ustanovenia platia pre umelcov?

„Výnimka z veku“ (strana 13) platí aj pre umelcov. Veková hranica je u žien a u mužov vo veku 55 rokov. Rozhodujúcim dňom je 1. január 2001.

Pozor:

„Výnimka z veku“ pre vás neplatí, keď ste boli **31. decembra 2000** poistený ako

- hudobník (podľa ASVG)
- kabaretista (podľa ASVG)
- artista (podľa ASVG)
- výtvarný umelec (podľa GSVG).

5. Viacnásobné poistenie

Popri vašej činnosti, z ktorej máte povinné poistenie podľa GSVG, vykonávate ešte zárobkovú činnosť, z ktorej vyplýva povinné poistenie podľa ASVG alebo BSVG.

Ako samostatne zárobkovo činná osoba ste **„viacnásobne“** poistený, keď súčasne:

- vykonávate **zamestnanie v závislej činnosti** s povinným poistením
- vykonávate **činnosť v rámci poľnohospodárstva alebo lesného hospodárstva**.

Ak ste viacnásobne poistený, musíte v každom systéme, ktorého ste súčasťou, platiť odvody do zdravotného a sociálneho poistenia. S týmto cieľom sa spočítajú vaše jednotlivé vymeriavacie základy pre poistné odvody. Najvyšší vymeriavací základ pre poistné odvody je vo všetkých zákonoch rovnaký. Ak ste viacnásobne poistený, je tým poistená aj horná hranica pre sumu vašich vymeriavacích základov pre poistné odvody.

Maximálny vymeriavací základ platný pre poistný rok môžete vypočítať pomocou nasledujúceho zorca:

maximálny mesačný vymeriavací základ pre platenie poistného	x	**počet mesiacov pvinného poistenia v rámci zárobkovej činnosti**	=	**maximálny vymeriavací základ pre príspevkový rok**

Ak ste viacnásobne poistený a môžete vydokladovať, že suma vašich ročných vymeriavacích základov bude prekračovať hodnotu maximálneho vymeriavacieho základu, môžete odvádzať do dôchodkového poistenia samostatne zárobkových osôb nižšie poistné odvody, alebo nemusíte odvádzať žiadne poistné. O toto však musíte požiadať **(predpis rozdielovej sumy poistných odvodov)**.

Pozor:

V prebiehajúcom roku ešte nie je známe, koľko mesiacov budete povinne poistený. Preto nemôžeme ešte vypočítať maximálny vymeriavací základ pre poistné odvody v tomto roku. Predpis rozdielovej sumy sa preto vypočíta **mesačne**:

maximálny mesačný vymeria vací základ pre poistné odvody	-	**mesačný vymeriavací z klad vašej závislej zárobkovej činnosti**	=	**rozdielový vymeriavací základ pre poistné odvody (= vymeriavací základ pre poistné odvody v rámci Sociálneho poistenia živnostníkov GSVG)**

Popri vašej samostatnej zárobkovej činnosti ste zároveň v „pragmatizovanom“ služobnom pomere (štátny úradník)

Keď ste popri vašej samostatnej zárobkovej činnosti

- aj v **pragmatizovanom služobnom pomere**

a

- ste povinne poistený podľa **B-KUVG**,

platí pre vás **obmedzenie poistného len v zdravotnom poistení**.

> **Pozor:**
>
> Ak patríte do **zdravotnej poisťovne verejnoprávneho zamestnávateľa** (napr. KfA der Stadt Wien), vaše poistné nebude automaticky obmedzené maximálnym vymeriavacím základom na platenie poistného. V takomto prípade musíte vaše poistné podľa GSVG platiť v plnej výške.

Z „pragmatizovaného“ pracovného pomeru nemôže v **dôchodkovom poistení** vo všeobecnosti vzniknúť **viacnásobné poistenie**. V tomto prípade musíte platiť poistné podľa GSVG v plnej výške aj vtedy, keď vo vašom „pragmatizovanom“ pracovnom pomere už prekračujete maximálny vymeriavací základ pre platenie poistného.

6. Možnosti v zdravotnom poistení GSVG

Vašu poistnú ochranu si môžete individuálne prispôsobiť vašim potrebám. Máte pitom nasledujúce možnosti:

- pre **oprávnené na vecné plnenie**
  - „úplné oprávnenie na peňažné plnenie“ alebo
  - „osobitná poistná trieda oprávnenia na peňažné plnenie“
- pre **osoby oprávnené na peňažné plnenie**
  - „osobitná poistná trieda oprávnenia na peňažné plnenie“

„Nárok na plné peňažné plnenie“

Táto možnosť zodpovedá predchádzajúcemu vyššiemu zaradeniu. Pri **návšteve lekára**, **používaní liekov** a v **osobitnej poistnej triede pre nemocnice** ste považovaný za privátneho pacienta a výkony musíte zaplatiť najskôr sami. My vám uhradíme náklady podľa tarify, zaplatíme však maximálne 80 % nákladov.

Táto možnosť stojí mesačne **99,84 eura** (hodnota pre rok 2016) navyše k normálnemu poistnému zdravotného poistenia.

„Osobitná poistná trieda oprávnenia na peňažné plnenie“

V tejto alternatíve ste na peňažné plnenie oprávnený len v prípadoch vzťahujúcich sa na **nemocnice špeciálnej kategórie**.

Táto možnosť pre **osoby oprávnené na vecné plnenie** predstavuje dodatočné mesačné náklady 79,89 eura (hodnota pre rok 2016) k bežným príspevkom na nemocničné poistenie. Pre osoby oprávnené na peňažné plnenie je táto alternatíva bezplatná.

Kedy začínajú a končia možnosti?

Možnosť **sa začína** zásadne **prvý dňom mesiaca**, potom, ako ste podali žiadosť. Možnosť môže však nadobudnúť platnosť aj začiatkom povinného poistenia. Pre toto musíte podať v lehote 4 týždňoch po tom, ako sme vás informovali o povinnom poistení, podať žiadosť.

Možnosť **sa končískončením povinného poistenia**. No môže sa skončiť aj vystúpením. Môžete vystúpiť najskôr na konci príslušného kalendárneho roku, ktorý nasleduje po začatí možnosti. Po tomto je vystúpenie možné len ku **koncu príslušného kalendárneho roka**. Ak nezaplatíte dodatkové poistné, je možné, že vás z možnosti budeme musieť vylúčiť.

Pozor:

Ak ste **osoba oprávnená na vecné plnenie**a zvolíte „úplné oprávnenie na peňažné plnenie“ alebo „osobitnú poistnú triedu oprávnenia na peňažné plnenie", môžeme vám **osobitnú triedu pre nemocnice** uhradiť až po uplynutí **čakacej lehoty 6 mesiacov**. Ak ste boli bezprostredne pred začiatkom možnosti oprávnený na finančné plnenie, čakacia lehota sa skráti o tento čas.

Uzavreli ste privátne pripoistenie

Opcie môžu byť pre vás zaujímavé, keď ste osoba oprávnená na vecné plnenie a uzavreli ste **privátne pripoistenie pre nemocnice**. V tomto prípade môže oprávnenie na peňažné plnenie pre osobitnú poistnú triedu pre nemocnice spôsobiť, že sa zníži poistné vášho privátneho poistenia.

Aj keď máte pre osobitnú poistnú triedu pre nemocnice oprávnenie na peňažné plnenie, môžeme vám uhradiť maximálne 80 % skutočných nákladov (úhrada vychádza spravidla ešte nižšie). Aby sa vám pokryli zvyšné náklady, odporúčame vám privátne pripoistenie na nemocničnú starostlivosť.

7. PRIPOISTENIE V ZDRAVOTNOM v zdravotnom poistení GSVG

Aby ste boli v prípade choroby chránený pred finančnými problémami, ponúkame vám **dobrovoľné pripoistenie podľa GSVG**. V prípade choroby garantuje **nemocenské dávky**, ktorých výška závisí od predbežného vymeriavacieho základu pre platenie poistného. Poistné a výkony z pripoistenia sa v dôsledku dodatočného zúčtovania už nemenia.

V prvých troch rokoch samostatnej zárobkovej činnosti platí nasledujúca úprava:

mesačné náklady	Vymeriavací základ pre platenie poistného	denná nemocenská dávka
30,05 eura (hodnota pre rok 2016)	**1 202,10 eura (hodnota pre rok 2016)**	**29,23 eura (hodnota pre rok 2016)**

8. Kompenzačné plnenie v prípade dlhotrvajúcej choroby

Zavedením nového „Kompenzačného plnenia v prípade dlhotrvajúcej choroby“ sa podstatne zlepší sociálne zabezpečenie samostatne zárobkovo činných osôb.

Na **„Kompenzačné plnenie v prípade dlhotrvajúcej choroby“** máte nárok, ak a pokiaľ:

- Ste samostatne zárobkovo činnou osobou a máte zdravotné poistenie podľa Zákona o sociálnom poistení živnostníkov (GSVG).
- Pravidelne nezamestnávate žiadneho alebo zamestnávate menej ako 25 zamestnancov.
- Zabezpečenie chodu prevádzky závisí od vášho osobného pracovného výkonu.

Od 43. dňa pracovnej neschopnosti stanovenej lekárom máte nárok na kompenzačné plnenie. Nárok platí počas trvania pracovnej neschopnosti; pre jednu a tú istú chorobu maximálne 20 týždňov.

Plnenie je v sume**29,23 eura denne** a nie je závislé od výšky príjmu.

9. Podpory pri zakladaní firmy

NEUFÖG: Subvenčný zákon pre nové firmy

NEUFÖG má zakladateľov firiem **finančneodbremeniť** tým, že sa na základe žiadosti nebudú platiť určité odvody. Sem patria

- poplatky vo forme kolkov
- správne poplatky
- odvody z miezd za zamestnancov
- dane

NEUFÖG platí s obmedzeniami aj pre prevody podnikov.

Kto môže dostávať podpory a kde sa môžem informovať?

Na podpory majú zásadne nárok všetky samostatne zárobkovo činné osoby. Poradenstvo vám poskytne:

- zákonné zastúpenie záujmov
- krajinské pobočky SVA

Založenie novej firmy: Vytvorí sa nová podniková štruktúra, a to s cieľom dosiahnutia príjmov v rámci jednej z nasledujúcich oblastí:

- prevádzka živnosti
- samostatná zárobková činnosť
- poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo

Prevod firmy: Už existujúcu firmu prenechá doterajší majiteľ druhej osobe. Tento prevod môže byť odplatný alebo bezodplatný.

Pozor:

Pri zmene čo i len **právnej formy** spoločnosti, napr. z verejnej obchodnej spoločnosti na s. r. o.), ide o založenie novej spoločnosti.

Okrem toho,**majiteľ**novozaloženého alebo prevedeného podniku nesmel byť predtým činný porovnateľným spôsobom.

Ďalej sa novozaložený podnik nesmie v prvom roku rozšíriť o iné, už existujúce **(čiastkové) prevádzky**. Takéto rozšírenie by bolo potrebné bezodkladne nahlásiť príslušným úradom. Zvýhodnenia sa potom odvolajú.

Príklad

Jeden tréner sa pred piatimi rokmi **osamostatnil**, no potom musel svoju činnosť ako samostatne zárobkovo činná osoba z finančných dôvodov po dvoch rokoch ukončiť. Potom vstúpil do **zamestnaneckého pomeru**. Keby sa chcel znovu osamostatniť ako tréner, na zvýhodnenia nemá nárok.

10. Dôchodkové zabezpečenie samostatne zárobkovo činných osôb

Ak ste v slobodnom povolaní alebo ste sa stali novou samostatne zárobkovo činnou osobu,ktorá je povinne poistená v zdravotnom poistení v zmysle zákona GSVG, musíte od 1. januára 2008 podľa zákona BMSVG platiť **príspevky na dôchodkové zabezpečenie samostatne zárobkovo činných osôb**. Výnimkou sú osoby v zdravotnom poistení „Opting in“ a samopoistené, resp. povinne poistené osoby podľa §§ 14a, b GSVG.

BMSVG: Zákon o podnikovom dôchodkovom poistení pracovníkov a samostatne zárobkovo činných osôb.

Ak ste poistený na dôchodok podľa GSVG alebo FSVG a podľa § 5 GSVG („Opting out“) ste vyňatý zo zdravotného poistenia podľa GSVG alebo ste povinne poistený podľa ASVG, môžete **do 12 mesiacov** po začatí vašej činnosti v slobodnom povolaní **dobrovoľne** vstúpiť do dôchodkového zabezpečenia samostatne zárobkovo činných osôb.

Výška **príspevku** je **1,53 %** predbežného vymeriavacieho základu na platenie poistného. Aký vymeriavací základ na platenie poistného sa použije, závisí od príslušného modelu:

- Povinný model: vymeriavací základ pre platenie poistného na zdravotné poistenie
- dobrovoľný model: vymeriavací základ na dôchodkové poistenie

Príspevky vyberáme spolu s poistným na sociálne poistenie.

Pozor:

Príspevky do dôchodkového zabezpečenia samostatne zárobkovo činných osôb vychádzajú vždy z predbežného vymeriavacieho základu na platenie poistného a **dodatočne sa nezúčtovávajú**.

Príspevky poukážeme do vami vybranej dôchodkovej správcovskej spoločnosti, pričom si môžete vybrať z 9 príslušných spoločností – zoznam na strane č. 34. Ak ste si pre vašich zamestnancov už vybrali dôchodkovú správcovskú spoločnosť, ste rovnako viazaný na túto spoločnosť. Ak si včas nevyberiete dôchodkovú správcovskú spoločnosť, bude vám spoločnosť pridelená. Dôchodcovská správcovská spoločnosť vaše príspevky investuje.

Kedy môžem poberať plnenia z dôchodkového poistenia samostatne zárobkovo činných osôb?

Plnenia vyplývajúce z dôchodkového poistenia samostatne zárobkovo činných osôb môžete poberať, keď
ste

- minimálne 3 roky platili príspevky a vašu živnostenskú
- činnosť ste ukončili pred minimálne 2 rokmi,
  alebo
- ste odišli do vášho zákonného dôchodku,
  alebo
- ste boli pred 5 rokmi poslednýkrát povinný zaplatiť príspevok do dôchodkového poistenia.

V prípade **smrti poistenca** sa kapitál vyplatí blízkym rodinným príslušníkom; inak prejde do pozostalosti.

V akej forme môžem poberať plnenia z dôchodkového poistenia samostatne zárobkovo činných osôb a aké sú vysoké?

Výška plnenia závisí od výšky zaplatených príspevkov a od úspechu investovania správcovskej spoločnosti. Dôchodková správcovská spoločnosť vás každoročne informuje o aktuálnom stave na účte.

Poistné plnenie môže mať rôzne formy:

- Vyplatenie **jednorazovej sumy**
- Prenos **do novej dôchodkovej spoločnosti** (napr. pri začatí závislej činnosti po skončení samostatnej zárobkovej činnosti)
- Prevod do **dôchodkovej poisťovni**, resp. privátnej poisťovne (s cieľom vyplácania formou dôchodku)

Ako sa daňovo pristupuje k dôchodkovému poisteniu samostatne zárobkovo činných osôb?

Príspevky na dôchodkové poistenie sú prevádzkové výdavky. Investovanie v dôchodcovskej spoločnosti nie je zdanené. Vyplatenie plnenia formou jednorazovej sumy je zvýhodnené daňovou sadzbou 6 %, vyplácanie v podobe dôchodku je úplne oslobodené od dane.

11. Poistenie v nezamestnanosti

Od 1. januára 2009 môžu samostatne zárobkovo činné osoby dobrovoľne uzavrieť postenie v nezamestnanosti a tým zlepšiť svoju sociálnu situáciu. Ide o **pravé poistenie v nezamestnanosti**, ktoré vám dáva nárok na všetky poistné plnenia poistenia v nezamestnanosti (dávka v nezamestnanosti, pomoc v hmotnej núdzi atď.). Príspevky na poistenie v nezamestnanosti samostatne zárobkovo činných osôb vyberáme my a poukazujeme ich Úradu pre servis trhu práce **(AMS)**. Za plnenia v rámci poistenia v nezamestnanosti je zodpovedný výlučne príslušný AMS.

Kto môže vstúpiť?

Do poistenia v nezamestnanosti môžete vstúpiť, keď ste

- **samostatne zárobkovo činná osoba** a máte uzavreté **dôchodkové poistenie podľa GSVG,** resp**. podľa FSVG** (Nové samostatne zárobkovo činné osoby a príslušníci slobodných povolaní)

alebo

- **pôsobíte ako právnik (právnička) v slobodnom povolaní** alebo **ako civilný technik** osoby podľa § 5 Zákona o sociálnom poistení živnostníkov, t. j. GSVG („Opting out“) sú vyňaté z dôchodkového poistenia Zákona o sociálnom poistení živnostníkov (GSVG).

Pozor:

Do **poistenia v nezamestnanosti** nemôžete vstúpiť, keď

- ste **dovŕšili vek 60 rokov**, príp. ste dosiahli minimálny vek pre odchod do predčasného starobného dôchodku
- už máte **nárok** na **starobný dôchodok,** resp. **odpočinok**.

Dokedy musím dať vyhlásenie o vstupe do poistenia v nezamestnanosti a kedy sa začína poistná ochrana ?

Samostatnú zárobkovú činnosť ste vykonávali už na prelome rokov 2008/2009

Ak ste samostatnú zárobkovú činnosť vykonávali už na prelome rokov 2008/2009, museli ste ohlásiť váš vstup do poistenia najneskôr do **31. decembra 2009**. V prípade, že ste túto možnosť nevyužili, najbližším ďalším možným dátumom pre ohlásenie vstupu je **1. január 2018**. Od tohto dátumu budete mať v princípe lehotu 6 mesiacov, v ktorej môžete ohlásiť svoj vstup do poistenia v nezamestnanosti.

Samostatnú zárobkovú činnosť ste začali vykonavať po 31. decembri 2008

Váš vstup **poistenia v nezamestnanosti nám musíte oznámiť v lehote 6 mesiacov**, potom, čo sme vám oznámili začiatok dôchodkového poistenia podľa GSVG/FSVG, resp. vyňatie podľa § 5 GSVG. Podľa termínu ohlásenia vstupu sa začína poistenie v nezamestnanosti buď:

- **vznikom dôchodkového poistenia,** resp. vyňatím (oznámenie vstupu v lehote 3 mesiacov)

alebo

- **mesiacom nasledujúcim po vstupe** (oznámenie vstupu po 3. mesiaci)

Ak ste vstup v stanovenej lehote neoznámili v lehote, je vstup opäť možný až po 8, 16, 24... rokoch (v priebehu 6 mesiacov od konca tohto časového obdobia).

Ako môžem vstúpiť?

Formulár pre vstup nájdete na našej domovskej stránke na **www.svagw.at** alebo vám ho poskytnú pracovníci vo vašej krajinskej pobočke.

Koľko stojí poistenie v nezamestnanosti?

Ak ste sa už raz prihlásili do poistenia v nezamestnanosti, musíte počas povinného poistenia v dôchodkovom poistení, resp. vyňatia podľa § 5 GSVG platiť poistné, pričom je **poistná sadzba 6 %** z vymeriavacieho základu na platenie poistného. Máte pritom tri možnosti:

Vymeriavací základ na platenie poistného	mesačné poistné (hodnoty pre rok 2016)
1/4 maximálneho vymeriavacieho základu na platenie poistného podľa Zákona o sociálnom poistení živnostníkov (GSVG)	**85,05 eura**
1/2 maximálneho vymeriavacieho základu na platenie poistného podľa Zákona o sociálnom poistení živnostníkov (GSVG)	**170,10 eura**
3/4 maximálneho vymeriavacieho základu na platenie poistného podľa Zákona o sociálnom poistení živnostníkov (GSVG)	**255,15 eura**

Pozor:
Vami zvolený vymeriavací základ platí **pre celéobdobie poistenia v nezamestnanosti**. Neovplyvňuje len výšku príspevkov, ale aj mieru možných finančných plnení (napr. dávka v nezamestnanosti).

Príspevky na poistenie v nezamestnanosti predpisujeme a vyberáme spolu s ostatnými sumami poistného. Obdobia zakladajúce nárok v dobrovoľnom poistení v nezamestnanosti získate len vtedy, ak zaplatíte všetky predpísané sumy poistného za príslušné obdobie.

Môžem z poistenia v nezamestnanosti vystúpiť?

Z dobrovoľného poistenia v nezamestnanosti môžete vystúpiť najskôr po 8, 16, 24... rokoch (v lehote 6 mesiacov po skončení tohto obdobia).

Nároky vyplývajúce z poistenia v nezamestnanosti som získal už pred 31. decembrom 2008. Zostanú mi tieto nároky?

Existujú **prechodné ustanovenia**, ktoré zaručujú, ženeobmedzené predĺženie rámcovej lehoty, účinné do 31. decembra 2008 a lehota pre pokračovanie v poberaní dávok vnezamestnanosti a dávok v hmotnej núdzi platia naďalej úplne alebo čiastočne. V takomto prípade si musíte zvážiť,

- či poistná ochrana, ktorá z toho vyplýva, je pre vás dostatočná, a preto či nechcete vstúpiť do dobrovoľného poistenia v nezamestnanosti,

alebo

- či má vstup do poistenia v nezamestnanosti predsa len zmysel.

Rámcová lehota = lehota, v rámci ktorej musia existovať v určitom rozsahu obdobia poistenia v nezamestnanosti, aby ste mali nárok na dávky v nezamestnanosti.

Obdobia, v ktorých ste boli samostatne zárobkovo činný a boli ste poistený v zdravotnom poistení podľa Zákona o sociálnom poistení živnostníkov (GSVG) alebo Zákona o sociálnom poistení poľnohospodárov (BSVG), túto lehotu predlžujú

Ochrana vyplývajúca z nároku z predchádzajúceho poistenia sa na vás vzťahuje, ak

- ste pred 1. januárom 2009 boli poistený v nezamestnanosti ako samostatne zárobkovo činná osoba, a preto ste boli zdravotne poistený podľa Zákona o sociálnom poistení živnostníkov (GSVG) alebo Zákona o sociálnom poistení poľnohospodárov (BSVG). V takomto prípade naďalej platí neobmedzené predĺženie lehôt.
- po 31. decembri 2008 ste začali vykonávať samostatnú zárobkovú činnosť a predtým ste boli v rámci zamestnaneckého pomeru minimálne 5 rokov poistený v nezamestnanosti. Aj v takomto prípade naďalej platí neobmedzené predĺženie lehôt.
- po 31. decembri 2008 ste začali vykonávať samostatnú zárobkovú činnosť a predtým ste boli poistený v nezamestnanosti menej ako 5 rokov. V takomto prípade je predĺženie lehoty obmedzene na 5 rokov.

Pozor:

Predĺženie lehôt vás chráni len vtedy, ak váš **nárok na dávku v nezamestnanosti** ešte stále **trvá** alebo naďalej môžete poberať dávky v nezamestnanosti, resp. pomoc v hmotnej núdzi. V opačnom prípade predĺženie lehôt nepomôže, a pokiaľ sa pred rizikom nezamestnanosti chcete chrániť aj ako samostatne zárobkovo činná osoba, o vstupe do poistenia v nezamestnanosti by ste mali porozmýšľať.

Na aké plnenia vyplývajúce z poistenia v nezamestnanosti mám nárok?

Podrobné informácie o dávke v nezamestnanosti a dávke v hmotnej núdzi – **www.ams.at** – Service für Arbeitsuchende – Finanzielles – Leistungen. (Služby pre uchádzačov o prácu – Financie – Plnenia)

Hodnoty **dávky v nezamestnanosti na jeden deň**, keď sa nárok vypočíta výlučne na základe zvoleného vymeriavacieho základu na platenie poistného z dobrovoľného poistenia v nezamestnanosti (hodnoty pre rok 2016):

- **22,79 eura** (pri 1/4 maximálneho vymeriavacieho základu na platenie poistného podľa Zákona o sociálnom poistení živnostníkov, t. j. GSVG)
- **36,71 eura** (pri 1/2 maximálneho vymeriavacieho základu na platenie poistného podľa Zákona o sociálnom poistení živnostníkov, t. j. GSVG)
- **50,77 eur** (pri 3/4 maximálneho vymeriavacieho základu na platenie poistného podľa Zákona o sociálnom poistení živnostníkov, t. j. GSVG)

Odkedy mám nárok na poistné plnenia?

Ak si na dávky v nezamestnanosti uplatňujete nárok **prvýkrát**, museli ste byť **v posledných 24 mesiacoch (= rámcová lehota)** pred vašou žiadosťou **minimálne 52 týždňov** činný v zamestnaní, na základe ktorého ste boli poistený v poistení v nezamestnanosti. Ak ste si nárok na dávky v nezamestnanosti už niekedy uplatňovali, postačuje v rámci posledných 12 mesiacov (= rámcová lehota) 28 týždňov poistenia v nezamestnanosti. Pre **osoby mladšie ako 25 rokov** platia výhodnejšie **osobitné úpravy**.

Podnikové dôchodkové správcovské spoločnosti

APK Vorsorgekasse AG (Kód 71100)
1030 Wien, Thomas-Klestil-Platz 1, 4020 Linz, Stahlstraße 2-4
Tel.: +43 (0)5 0275-50
E-mail: office@apk-vk.at www.apk-vk.at

Allianz Vorsorgekasse AG (Kód 71500 a 71510)
1130 Wien, Hietzinger Kai 101-105
Tel.: +43 (0)5 9009-88750
E-mail: servicekasse@allianz.at www.allianzvk.at

BONUS Vorsorgekasse AG (Kód 71200)
1030 Wien, Traungasse 14-16
Tel.: +43 (0)1 994 99 74
E-mail: kundenservice@bonusvorsorge.at www.bonusvorsorge.at/vk

BUAK Betriebliche Vorsorgekasse GesmbH (Kód 71900)
1050 Wien, Kliebergasse 1a
Tel.: +43 (0)5 795 79-3000
E-mail: buak-bvk@buak.at www.buak-bvk.at

fair finance Vorsorgekasse AG (Kód 71150)
1080 Wien, Alser Straße 21
Tel.: +43 (0)1 405 71 71-0
E-mail: info@fair-finance.at www.fair-finance.at

Niederösterreichische Vorsorgekasse AG (Kód 71700)
3100 St. Pölten, Neue Herrengasse 10
Tel.: +43 (0)2742 90555-7160
E-mail: office@noevk.at www.noevk.at

Valida Plus AG (Kód 71300)
1190 Wien, Mooslackengasse 12
Tel.: +43 (0)1 316 48-0
E-mail: service-plus@valida.at www.valida.at

VBV – Vorsorgekasse AG (Kód 71600)
1190 Wien, Mooslackengasse 12
Tel.: +43 (0)1 217 01-8500
E-mail: info@vorsorgekasse.at www.vorsorgekasse.at

VICTORIA-VOLKSBANKEN Vorsorgekasse AG (Kód 71800)
1030 Wien, Traungasse 14-16
T.: +43 (0)1 503 77 17-6960
E-mail: vk@victoria.at www.vvmvk.at

Adresy krajinských pobočiek SVA

Wien (Viedeň)	1051 Wien, Wiedner Hauptstraße 84-86, Tel.: 05 08 08-2021, Fax: 05 08 08-9129 E-mail: vs.w@svagw.at
Niederösterreich (Dolné Rakúsko)	1051 Wien, Hartmanngasse 2b, Tel.: 05 08 08-2022, Fax: 05 08 08-9229 E-mail: vs.noe@svagw.at
	Servicestelle Baden 2500 Baden, Bahngasse 8, Tel.: 05 08 08-2072, Fax 05 08 08-9298 E-mail: service.baden@svagw.at
	Servicestelle St. Pölten 3100 St. Pölten, Daniel Gran-Straße 48 Tel.: 05 08 08-2082, Fax 05 08 08-9299 E-mail: service.st.poelten@svagw.at
Burgenland	7000 Eisenstadt, Osterwiese 2, Tel.: 05 08 08-2023, Fax 05 08 08-9329 E-mail: vs.bgld@svagw.at
Oberösterreich (Horné Rakúsko)	4010 Linz, Mozartstraße 41, Tel.: 05 08 08-2024, Fax 05 08 08-9429 E-mail: vs.ooe@svagw.at
Steiermark (Štajersko)	8010 Graz, Körblergasse 115, Tel.: 05 08 08-2025, Fax 05 08 08-9529 E-mail: vs.stmk@svagw.at
Kärnten (Korutánsko)	9020 Klagenfurt am Wörthersee, Bahnhofstraße 67, Tel.: 05 08 08-2026, Fax 05 08 08-9629 E-mail: vs.ktn@svagw.at
Salzburg	5020 Salzburg, Auerspergstraße 24, Tel.: 05 08 08-2027, Fax: 05 08 08-9729 E-mail: vs.sbg@svagw.at

Tirol (Tirolsko)	6020 Innsbruck, Klara-Pölt-Weg 1, Tel.: 05 08 08-2028, Fax 05 08 08-9829 E-mail: vs.t@svagw.at
Vorarlberg	6800 Feldkirch, Schloßgraben 14, Tel.: 05 08 08-2029, Fax 05 08 08-9929 E-mail:vs.vbg@svagw.at
Adresa fondu: (Fond sociálneho poistenia umelcov)	Künstler-Sozialversicherungsfonds 1010 Wien, Goethegasse 1, Stiege 2, 4. Stock Tel.: (01) 586 71 85, Fax: (01) 586 71 7959 E-mail: office@ksvf.at **www.ksvf.at**

Z dôvodov prehľadnosti nerozlišujeme pohlavie čitateľa a tomuto sú prispôsobené aj formulácie v tejto brožúre. Príslušné pojmy sa nevzťahujú na konkrétne pohlavie – rovnoprávne zaobchádzanie. Vlastník, vydavateľ: Sozialversicherungsanstalt der gewerblichen Wirtschaft, 1051 Wien, Wiedner Hauptstraße 84–86, Tel. 05 08 08, www.svagw.at, /svagw Tlač: SVD Büromanagement GmbH